Ч 37. Чернівцї, субота дня 17. (29.) лютого 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надіcланім“ по 10 кр. від стрічки.

З МІСТ І СІЛ.

—o—

Село.

(Письмо в редакцию „*Буковини*“.)

Коротенько зачепили Ви в числї 31-ім *Буковини* — село, а радше села, в котрих приходить ся жити більшій частинї нашої інтелїґенциї, сьвящеників і учителїв. Позвольте менї докинути кілька слів на сю тему.

Коли ми у молодім вїцї ще в школах укладаємо собі свою будуччину, село має для нас свій особливий чар. „Неначе писанка село“ зі своїми білими хатками і вишневими садками, зі своїм ручаєм і гаєм, з білолицем місяцем і соловіями — так і мерещить ся нам в очах, своєю поезиєю тягне молоду душу до себе, своїм патріярхальним видом очаровує очи, своїм спокоєм і тишиною немов утихомирює гучним міским житєм розбурхані нерви, чудова природа кличе силоміцю чоловіка, осїсти на єї лонї — одним словом здалека, на шкільній лаві, навіть і на унїверситетї або в семинариї, село має для нас більше поезиї як прози. Іде нам передовсїм — як справедливо замітив автор „Листу до редактора *Буковини*“ — о спокій і о спочинок, а то осягнути сподїває ся кождий з нас найскорше на селї.

Аж тут, коли поселиш ся на селї і приглянеш ся всему докладно, то вийде аж страх погано

> У тім хорошому селї:
> Чорнїйше чорної землї
> Блукають люде; повсихали
> Сади зелені; погнили
> Біленькі хати, повалялись;
> Стави буряном поросли і т. д.

— як каже Шевченко. Може й не всюди так страшно, як описано в сїй поезиї, але — певна річ — молодечі мрії куди то й дїнуть ся, імлою візьмуть ся у тім „хорошому“ селї.

Чи ви придивляли ся нераз молодому сьвященикови, що, вийшовши із семинариї і осївши на селї, зі всею молодою енерґією бере ся реформувати громаду на свій лад, після тих ідеалів, які виробили в нїм кілька лїт сьвідомого житя? Він рве ся до роботи, певний доброго успіху, він не питає на ріжні перешкоди і дуже часто перемагає їх, але притім не замічає, як одно і друге розчароване або невдача помалу надломлює єго енерґію напоює єго отруєю байдужности.

Села наші — адже ви знаєте, з ким приходить ся у них бороти ся сьвященикам і учителям? Найгіршим ворогом їх заходів бувають темні селяни, неприступні для осьвіти і — як часто буває — здеморалїзовані страшенно. Цїлі десятки лїт складали ся на се, щоби села так підупали, стали такі відпорні на проміні осьвіти. І направляй же тут до кількох лїт се, що тілько лїт хилилось до упадку, а вкінци й упало! Цїлого житя одного енерґічного чоловіка нераз за мало, щоби село двигнути з занедбаня. І дивуй же ся тут, що невдачі заходів у селї розчаровують інтелїґентного чоловіка, а злучені з клопотами домашними і звичайно з материяльним недостатком приборкують чоловіка так, що він осїдає, опускає крила, покидає переводити свої молодечі ідеали в дїло, стає чоловіком байдужним. Він буде ще радувати ся успіхами иньших громад, або цїлого народу, про котрі вичитає в ґазетї, але вже резиґнує на успіх своєї роботи в селї, стає у своїм заводї ремісником, — він „спить“.

А видали ви таких панотцїв, що за довший час побуту на селї зовсїм „схлопіли“ (прошу не брати сего слова в образливім значіню), то значить: стали неповоротними і тїлом і думками, так само невміру покірними супротив наставників, як селяни, так само байдужими до загальнонародних інтересів? Люди з унїверситетскою осьвітою — а тимчасом по лїтах з тої осьвіти у них остає ся трохи чи не сама штука писати і читати. Се факт! Фак-

ОЛЮНЬКА.

—o—

(Оповідане з житя ходачкової шляхти. Написав Андрій Чайковский. Накладом редакциї *Дїла*. Сторін 269, вісїмки. Цїна 1 зр.)

(Замітки читателя).

(Конець).

Всесторонне артистичне змальоване житя сеї шляхти — отсе головна заслуга Чайковского. Почавши від житя пастухів і шляхотских волоцюг-холерників аж до префекта і таких поважних господарів, як Луць і Шевко, показує нам автор сю шляхту при всяких нагодах: дома, в коршмі, на гостинї, в школї, в відношеню до сьвященика, до злодїїв, жидів, на весїлю, при повени, при урядових занятях — одним словом при всяких нагодах. І заступлена та шляхта у автора ріжнородними представителями, так з бідних, як з богатих, так з жінок, як з мужчин. Ми чуємо розмову і бачимо вчинки сеї шляхти — і в результатї маємо повний образ сеї верстви в нашім народї.

Серед сеї шляхти в 50-их роках побачила сьвіт Олюнька. Родичі єї померли на холеру (повість починає ся іменно дуже траґічною сценою смерти родичів Олюньки), а она дістала ся в руки немилосерної вуянки Андрiїхи разом з досить значним ґрунтом, що на ню припав по батьках. Житє єї у вуянки то цїлий ряд великих мук. Одинокий оборонець єї, дїдусь Луць, дбає про неї, каже єї учити, перед смертию поручає єї опіцї розумного шляхтича Шевка, та коли сам умирає, для Олюньки настає знов гірка година. Вкінци заходами Шевка, котрий гірко помилив ся, бажаючи Олюньцї доброї долї, виходить замуж за паробка Дмитра, котрий годить ся хіба на клїнїку психіятричну, так у него материялїзм запанував над тїлом і душею. Нема у него анї одробини серця; одну лиш захланність на маєток бездїтного Шевка, у котрого служить, і на маєток Олюньки видко у него на кождім поступку. Житє за-мужем стало ще більшою мукою для безневинної, сердешної, а при тім амбітної Олюньки. Мало того, она й гине з рук свого чоловіка, котрий єї в темну, бурну ніч кидає у филї Днїстра. — Отсе коротенький зміст повісти.

Головним мотором сеї траґедиї, то незвичайно досадно змальоване автором ненаситне бажанє наживи. Землї, землї як найбільше! До того ще худоби, будинків, усякого господарского добра — а селянинови більш не потрібно, навіть і шляхтичеви. Лише задля присвоєня собі маєтку Олюньки, вуянка Андрiїха, обходить ся з сиротою так, як би очивидно бажала увігнати єї в могилу, або що найменче раз на все зробити єї зависимою від себе. Олюнька боса і голодна, бо вуянка-опікунка весь дохід з маєтку сироти присвоює собі. По смерти дїдуся Луця Олюнька з вини вуянки стає така опущена, що аж Шевко висварив Андрiїху а сироту забрав до себе, а навіть податливий Андрій удурив ся в дуже відповідну хвилю жінку вибити. Але й тодї Андрiїха злу славу ширить про Олюньку, щоби не могла вийти замуж. Щоби Андрiїха навчила сироту якої хатної роботи, о тім і бесїди нема.

З неволї Андрiїхи Олюнька попадає в неволю свекрухи Полошиньскої. Та мати Дмитра то ще гірша гієна, як Андрiїха. Андрiїха пометала своїм чоловіком як помелом, поки той не вибив єї, а Полошиньска таки замучила свого чоловіка; відтак дала сина Дмитра до бездїтного вуйка Шевка на службу лише в тій цїли, аби зискав собі єго і по нїм дістав єго маєток. Обоє виразно бажають собі смерти Шевка, обоє змавляють ся що-до Олюньки і замучують єї відтак на смерть. Все лиш задля маєтку. У Дмитра та захланність на маєток переходить в хоробливий стан і проявляє ся навіть збоченями фізіольоґічної натури. Єго удаванє доброго і покірливого перед Шевком доходить до границь неімовірних. А всї троє, Андрiїха, Полошиньска і Дмитро, хоч які завзяті, задля наживи упокорюють ся, коли треба (перед Шевком), скрегочуть зубами, але мовчать. Всї троє мають так богато спільного між собою, що годї їх уважати трема відмінними типами; се один тип ненаситности, захланности і найнизших інстинктів. Они суть моторами повісти.

У тих то „моторах“ а добачую деякі похибки, котрі дались би звести на закид, що фабула повісти в дечім разить неправдоподібностию. Неправдоподібність сю добачую в тім: Впевняє нас автор від себе аж до ст. 204 повісти (всїх сторін є 269), що Дмитро злий чоловік і що він свою рафіновану штуку удаваня доброго перед Шевком довів лише до такої досконалости. Нехай і так, що се можливе. Дмитро має рахунок такий, щоби по смерти Олюньки дістати четвертину ґрунту. Лише задля того жінку мучить, ненави-

том есть, як се вже обчислювано, що між галицко-руским духовеньством есть кількасот таких сьвященників, у котрих тілько всеї літератури, що шематизм і календар, а нїякої часописи дома не найдеш. А в богато учителїв і того не найдеш! Жиють собі ті люди зовсїм так, як заможнїйші троха селяни, не стараючись навіть задержати у своїх головах то, що колись уміли...

І сї або розчаровані або збайдужнїлі люди мали би орґанїзувати нарід, коли їм самим треба пригадувати, що они бодай з титулу інтелїґентні люди, значить: повинні знати і обовязки супротив себе? А на них ми у своїх рахубах покладаємо таку надїю!

Нї! Ми мусимо старати ся передовсїм тих збайдужнїлих інтелїґентних людий оживити, пробудити, отверезити, вказати їм дорогу! Наші сїльскі сходини і зїзди повинні мати не лиш забаву на цїли, але й піддержанє духа у тих занепавших духом. Повинен бути хтось з товариств політичних, котрий формально їздив би по селах з викладами політичними, бо у нас богато думає, що розуміє ся на політицї, а тимчасом, уживши порівнаня, любує ся лише рамами образу, а не самим образом. Наші товариства політичні мусять мати своїх урядників, котрі мали би обовязок переводити орґанїзацию народу політичну; наші просьвітні товариства мусять заняти ся закладанем окружних бібліотек, з котрих інтелїґентні люди по селах позичали би книжки; наші книгарнї мусять висилати своїх кольпотерів (по змозї як найінтелїґентнїйших) по містах і селах на празники, ярмарки і всякі такі нагоди, коли більше людий збирає ся разом, — инакше покупу на книжки нїколи не буде і не поможуть нїякі нарікання; наші посли мусять частїйше бачити ся зі своїми виборцями, не лиш з нагоди здаваня справи з дїяльности, але хоч би і так собі для личних, так дуже важних зносин. А в котрім повітї руского посла нема, там хтось з інтелїґенциї повинен тої ролї приняти ся.

Все те мало би на цїли лиш то, щоб інтелїґенция наша по селах не заплїснїла, щоби знала обовязки і супротив себе і супротив повірених собі громад, щоби з вірою в успіх брала ся до роботи, маючи ту певність, що таких робітників можна найти в кождім селї, а есть їх тисячі!

Дбаймо-ж о то, щоби села не ставали цминтарями для живих інтелїґентних Русинів! Мене великим смутком переймають ті невідрадні вісти, що весь наш жаль по невдалих виборах, вся наша охота відплатити ся, проявила ся, як заповіла „Буковина“, лише одною депутацию до цїсаря і більше нїчим. Так богато говорило ся і писало ся про орґанїзацию — хто-ж тепер про ню думає, нею журить ся? А прийдуть знов вибори і знов перепадемо і знов будемо нарікати — і так до суду віку...

Галицкий сьвященик.

З ради державної.

(Реформа виборча.)

Віденъ, 27. лютого 1896.

Нинї в-друге вів наради комітет для реформи виборчої. Продовжувано дебату ґенеральну над проєктом правительства. Поодинокі бесїдники зазначували опять свої різнородні становиска, але майже всї, з виїмкою Молодо-Чехів, узнали проєкт правительства за відповідний субстрат до розправ специяльних. Межи иньшими забрав голос і президент кабінету, ґр. Баденї. Він виразив счудованє, що комітет для реформи виборчої продовжає ґенеральну дебату в такій широкости в виду того, що вже в палатї посольскій на трох засїданях поодинокі сторонництва мали нагоду, висказатись о проєктї дуже основно і широко. Правительство змагає головно до осущеня двох річий. Оно не думає нарушати право виборче тих, що були доси в повнім посїданю того права. Оно не думає виборцїв перекидати з куриї до куриї або викидати їх з тих курий, в котрих они доси голосували. Цензус податковий, хоч би був зменьчений, приміром в куриї селяньскій, не вплине на права виборцїв, чого домагає ся сторонництво бар. Діпавлїого. Побіч того одержать право активного і пасивного вибору ті, що доси сего права не посїдали. Не піде правительство дальше, але і не допустить до змін ординациї виборчої в теперішних куриях. Питанє посередних або безпосередних виборів в новій куриї полишить правительство до розвязки соймам. З тим треба кождому сторонництву числитись, що через вступленє 72 нових послїв до палати посольскої чисельна вага поодиноких сторонництв змінить ся. Хто зискає через нову ординацию виборчу, годї нинї сказати. Се вже лежить в компетенциї поодиноких партий, о скілько они зможуть в новій куриї зискати для себе мандати. Мабуть всї сторонництва будуть могли через то скріпитись. Президент просив проте, щоби комітет для реформи виборчої не зволїкав справи, а приступив як найскорше до дебати подрібної. Проєкт правительства не есть ідеально добрий, але в нинїшних обставинах есть він одиноко можливий до переведеня. Правительство наміряє перевести реформу виборчу з теперішним парляментом, а розвяже палату посольску аж перед Різдвом 1896 р.

НОВИНКИ.

ЧЕРНІВЦЇ, дня 28. лютого 1896.

Цїсарска пара на Рівієрі. Сего понедїлка перед полуднем прибув цїсар до Ментони, щоби відвідати цїсареву, котра тепер гостить на Cap Martin. На стрічу цїсаря прибула на дворець в Ментонї цїсарева в супроводї своєї сестри ґрафинї Транї; обі дами були одягнені чорно. Цїсар поцїлувавши ся з цїсаревою, поспитав весело: „Grüss' Gott! Wie geht's“?, а цїсарева з слезами радости в очех відповіла: „Mir gut. Und dir?“, на що знов цїсар відповів: „Auch gut!“, по чім привитав ся з ґрафинею Транї і розмавляв з урядниками зелїзницї і двірскими дамами

дить єї, дїтий собі не бажає, а вкінци убиває єї. Коли Дмитро справдї так горів за маєтком, то чудує нас єго зла рахуба: адже, маючи дїти, дістав би не лише четвертину по жінцї, але цїлий маєток! Адже на уступчивій Олюнцї міг легко вимогти, щоби записала на него весь маєток! Сказано дальше, що Дмитро дуже ненавидів Олюньку. Чому? Чи може по слюбі з нею виглядів собі якусь красшу і головно богатшу дївчину, задля котрої у такого нелюда, як він був, ненависть до Олюньки була би оправдана? Нї! з повісти того ми не бачимо! Що більше, ми навіть тямимо сцену у Шевка, коли то Олюнька зробила добре вражінє на Дмитра... От через що ненависть Дмитра до жінки здає ся менї неумотивованою.

Відтак друга річ: Дмитро боїть ся Шевка, Дмитро знає, як богато може стратити через зле обходженє з жінкою, одна хвиля (коли-б н. пр. автор схотїв був вислати Олюньку зі скаргою до Шевка) могла Дмитрови попсувати на завсїгди всю єго рахубу, а він про те без ясної причини мучив Олюньку, наражав ся на страту цїлого маєтку Шевка. На питанє: за яку цїну убив Дмиро Олюньку? не находимо розумної відповіди. Автор немов нарочно оминав, аби добрій Олюньцї не дати нїякої повірниці думок, подруги або приятеля (н. пр. вуйка Андрія), щоби она все оставала ся сама одна серед ворогів і згинула. Не кажу, щоб так не могло бути, але добачую через те „чорну шву на білім полотнї“, добачую за велику припадковість у сценах по весїлю Олюньки.

Чудна річ! Геройкою оповіданя зробив автор зовсїм пасивну особу, котра вміє лише терпіти, амбітну, замкнену, але без найменчої енерґії. Автор приписує се заголомшеню, не мотивуючи докладно, що дїдусь Луць, школа, запевнена опіка Шевка і по части вуйка Андрія остали ся без впливу на характер і поступки Олюньки. Тому, що на тій пасивности Олюньки, основана велика частина повісти (від сцени весїля), то читатель бажав би собі мати ту певність, що так мусїло бути. А єї він не має в тій мірі, як би було потрібно.

Хід гадок майже до кінця повісти такий, як би мала раз вийти на верх нікчемність Дмитра і недоля Олюнки. Але автор бажав очивидно сензацийної смерти Олюньки, щоб закінчити оповіданє ефектовно. Не скажу, щоб сей ефект авторови не вдав ся, мимо того, що нагадує кріміналїстичні романи, але повного вдоволеня читателеви він не дає. Менї не йде о шабльонову побіду добра над злом; менї йде о неоімовірний факт, що заможна, добра і гарна сирота мусїла згинути. Менї не хотїлось би бачити у фабулї гарно написаного оповіданя якусь виїмкову пригоду; я хотїв би бачити щось типового.

Так ото виходило-б на мою думку, що в самім веденю інтриґи в оповіданю Чайковского дались би найти деякі, може й значні промахи. Впадають они кождому уважному читателеви в очи. Одна панї, прочитавши „Олюньку“, порівнала єї з музичною композициєю і сказала: „Сама ария не дуже замітна, але за те інструментация чудесна!“ Справдї, се порівнанє дуже відповідне до оповіданя Чайковского, бо треба признати, що „інструментация“ оповіданя, т. є. єго розклад, епізоди і артистичні прикраси знамениті.

Майстерство Чайковского видко в рисованю таких типів, як незрівнаний дїдусь Луць, улицетворенє змаганя селян до осьвіти, — як Шевко, що силою своєї поваги, розуму і маєтку виробив собі у селї право рішати всїлякі спори, як нещасний Полошиньский, многострадальний опікун родини, як „фартушкевич“ Андрій, що довгі лїта терпить верховодство жінки, а вкінци, хоч по пяному, добуває ся становища пана у власній хатї, тим, що жінку вибив (ся сцена знаменита), як рибак Базьо, холерники шляхотскі і т. п. Також збірні сцени складає Чайковский дуже зручно, н. пр. сцени в коршмі на Ячменівцї, житє на пасовиску, самосуд над злодїєм, сцени підчас повени і т. п. В тих сценах і типах лежить найбільша краса оповіданя.

А. Чайковский оповідає гладко, в тонкі розбори психольоґічні не вдає ся, в потребі заступає їх кількома словами від себе, хоч нераз добрі і злі прикмети дїєвих осіб каже нам пізнавати лише з їх слів, а то не все добре. Впрочім характеристику осіб — коли-б можна ужити такого порівнаня — витесує сокирою, в тонкости великі не вдає ся, так що у декотрих єго дїячів в характеристицї знати ще „канти“. Треба на них дивити ся лише здалека. Не без того, щоби з оповіданя не видко було, що єго писав адвокат; іменно цїлий, майже за довий конець оповіданя (числю від хвилї, як Олюньку втоплено), — се вже досьвід з канцеляриї адвокатскої, і судейскої. Досьвід сей бачимо ще виразнїйше в „Образї гонору“ і „Кураторі“, оповіданях Чайковского.

Отсе мої замітки, котрі я назвав просто замітками читателя, не думаючи порівнювати оповіданє з відповідними творами в чужих лїтературах та доходити до якихось далекосяглих результатів. Про те все я розумію дуже добре, що лекше находити „похибки“ та „неправдоподібности“ в оповіданю, як самому лучше написати.

Писав я ті замітки для тих, що читали „Олюньку“. Богато-ж їх читало? А варто прочитати!

О. М-ей.

з дружини цїсаревої. В дружинї цїсаря був ад'ютант ґр. Паар і иньші достойники двірскі. Офіцияльного повитаня зі сторони францускиx властий не було, бо цїсар випросив собі таке повитанє. Цїсар і цїсарева від'їхали відкритим повозом на Cap Martin. Президент францускої републики прибуде дня 3-го марта до Нїцци, а 5-го марта наступить стріча цїсаря з президентом. Цїсар відвідає президента Фора в будинку мероства в Ментонї, а пополудни президент віддасть візиту на Cap Martin. Цїсар від'їде 8-го марта з Рівієри до Відня.

На конкурсї галицкого виділу краєвого на рускі твори драматичні одержав першу премію в сумі 250 зр. Борис Грінченко за твір „Ясні Зорі", другу премію в сумі 200 зр. рівно-ж Борис Грінченко за штуку „Нахмарило", третю премію в сумї 150 зр. Григорій Цеглиньский за „Торговлю жемчугами", а четверту премію др. Яків Невестюк в сумі 150 зр. за штуку „Кандидат".

З Петербурга дістали ми вістку, не дуже веселу для Поляків: Сьогодня 9 (21) лютого — пише наш дописуватель — „Главное управленіе по дѣламъ печати" розіслало цензорам телеґрами такого змісту: „Творів на польскій мові не пропускати. У циркулярі вказані будуть подробицї". Цїкаво, що саме примусило „Главное управленіе" розіслати таку телеґраму? Будемо чекати циркуляря і тодї подамо ширшу звістку.

Вибори до ради міста Львова відбули ся в середу дня 26-го с. м. На 8.300 управнених до голосованя голосувало 5.083. До борби стануло аж 9 комітетів і тому очивидно анї одна лїста не одержала абсолютної більшости 2542 голосів. Вибрані отже суть ті, котрих імена були написані на кількох лїстах, а таких було всего 83. Між ними має бути шістьох Русинів: о. Василевский, Осип Волиньский, Осип Левіцкий, др. Щ. Сельский, інтролїґатор Мих. Сембратович і крил. Чапельский. З дотеперішних руских радних міста не вибрано д-ра Савчака і д-ра Шараневича. Що-до решти радних мусить відбути ся тїснїйший вибір.

Др. Андрій Кос перенїс свою канцелярию адвокатску зі Львова до Калуша. Канцелярия д-ра Коса в Калуши містить ся в тім самім домі, де була канцелярия пок. д-ра В. Дїдошака.

Справа польского театру у Львові має ся тепер троха невиразно: Від фундациї скарбківскої взяла будинок театральний в аренду спілка Зьолецкий, Лїтиньский і Сп. і та спілка жадає за винаєм театральної салї і потрібних до того комнат замісць дотеперішних 5.700 зр. аж 18.000 зр. річного чиншу. Теперішна дирекция театру не хоче платити так високого чиншу і вимовила всїм артистам умову. Міжтим провадить др. Брандовский, котрий минувшого року зорґанїзував в Кракові оперу, переговори що-до винаєму тої салї, і як кажуть, переговори вже доведені майже до кінця. Значить цїла голосна справа скінчить ся на тім, що з днем 1-го квітня змінить ся лише дирекция театру у Львові.

Першу краєву виставу дробу, кріликів і дикої пташні уряджує птичознавче товариство в Ярославі в днях 23, 24 і 25-го мая с. р. і запрошує до найчисленнїйшої участи в виставі. На жаданє буде вислана подрібна проґрама; зголошеня виставцїв приймає ся до 1-го мая с. р.

Кроваве пущенє. В селї Лукавици під Тарновом на Мазурах істнують від давна, як то нераз буває й по наших селах, дві партиї селян „з горішного кінця" і „з долїшного". Обі ті партиї ведуть з собою — очивидно з простого нерозуму — часті суперечки і бійки, одним словом не люблять ся. Дня 18-го с. м. зійшли ся вечером в коршмі Малки Ґольдклянґ селяни з „долїшного" кінця на музику. Але в коршмі музики не було, мала бути десь в приватнім домі в горішнім кінци. Туди пустили ся зібрані юрбою і по дорозї стрітили громаду „годян". Від обопільних насьмішок і суперечок прийшло до сварки, а відтак до завзятої бійки, в котрій кількох селян покалїчено ножами, а один Андрій Лабно переплатив бійку житем, бо з побоїв помер до рана. Жандармерия увязнила шістьох участників бійки.

Страшна пригода лучила ся дня 25-го с. м. на зелїзничім шляху між Львовом а Перемишлем. В тій справі доносить дирекция руху зелїзниць державних: Чотирох робітників занятих при реґульованю шляху на просторі між стациями Родатичі і Судова Вишня попало в наслїдок власної неосторожности під колеса поспішного поїзду ч. 6 дня 25-го с. м. Два з них убиті на місци, а два другі потерпіли дуже тяжкі скалїченя. 61-лїтний машинїст того поїзду Іван Гайднер, на котрім не тяжить нїяка вина, так собі взяв до серця тоту пригоду,, що попав в надзвичайне роздразненє і другого дня сам кинув ся під колеса женучого поспішного поїзду між Медикою а Перемишлем та погиб на місци. До того додає *Kurjer Przemyski*, що третий робітник вже помер, а четвертий лежить безнадїйно хорий в перемискім шпитали. Заряджено судове слїдство.

Ще такого не бувало. Професор ческого унїверситету др. Майдль в Празї виконав перед кількома днями в тамошній клїнїцї сензацийну операцию. Девятнацять-лїтний ученик школи реальної в Бернї моравскім терпів від дитинячих лїт на опухлину в животї. Біль змагав ся все більше, так що вкінци хлопець мусїв піддати ся операциї. При операциї знайдено в животї скорчене тїло дитини, вправдї без голови, але з досить розвитими нижними частями тїла і цїле вкрите волосєм. Має то бути тїло близнюка, яке не могло розвинутись в утробі матери і вросло в тїло розвитого дитяти. По докладнім очищеню знайденого тїла показало ся, що сей ембріон був женьского роду і мав около пять місяців. Єго кости можна зовсїм виразно намацати крізь делїкатну шкірку і тїло. Загадочне се з'явище природи, професор докладно запрепарував. Про хлопця кажуть, що ледви чи виздоровіє по операциї.

Важне для сьвящеників. Наш віденьский дописуватель пише нам дня 24. с. м. таке: „Нинї заявив мінїстер просьвіти, бар. Ґавч, в парляментї, що рівночасно з предложенєм на получшенє плати професорів шкіл середних і висших, яке небавом наступить, правительство предложить також внесеня на реґуляцию конґруи для сьвящеників католицких взагалї і духовеньства гр.-ор. в Дальматиї. За підвисшенєм конґруи промовляв нинї дуже горячо в імени послів галицких пос. Козловский, а упрошений пос. Вахнянином (Козловский був ґенеральним бесїдником *pro*) згадав в річи своїй, що належало би в найблизшій будучности приступити до поправи долї вдів і сиріт по сьвящениках руских. Пос. Вахнянин говорив відтак приватно з мінїстрами Ґавчом, Білиньским і Рітнером на той темат і всї они висказались в тім дусї, що получшенє долї вдів і сиріт по сьвящениках мусить наступити. Було би проте на часї, щоби і саме духовеньство припильнувало справи і щоби від духовеньства нашого надходили до ради державної численні петициї в згаданій справі. Петициї ті не будуть безуспіху, але треба о них постарати ся. „Толците а отверзеть ся вам"! Розуміє ся, що ті петициї повинні впливати з цїлого краю, не винявши трех консисторий. Єсли нинї правительство подбало о долю вдів і сиріт по урядниках державних, то оно мусить подбати і о вдови і сироти по сьвящениках. Весь видаток не виносив би річно більше як півтора мілїона".

Про гузарів, що свого часу вбили свого вахтмайстра Діошеґіого, пише дописуватель Dziennik-a Polsk-ого, що акти вже наспіли з Відня з найвисшого військового трибуналу. Двох головних виновників мають стратити, а решту увільнити.

Померла Марія Івасївка, вдова по гр. кат. пароху в Більчи, в 81-ім роцї житя.

Телеґрами „Буковини".

—o—

З дня 28-го лютого 1896 року.

Боцен. Архикнязь Альбрехт Сальватор помер.

Відень. (Громадскі вибори). При вчерашних виборах з третьої куриї вибрано у всїх дїльницях антисемітів; отже они одержали 46 мандатів, так само як при послїдних виборах в вересни 1895 р. В середмістю і Леопольдштат виносить більшість голосів по сторонї антисемітів більше як 200; в иньших дїльницях она ще більша. Не лучили ся жадні замітнїйші випадки.

Відень. (Рада державна.) Мінїстер рільництва вніс вчера проєкт закону о закладаню спілок рільничих, проєкт придїлено комісиї для рільництва. Мінїстер краєвої оборони Вельзерсгаймб відповів на інтерпеляцию пос. Пацака що-до непринятя карт призначеня, котрі написали бувші резервові офіцири в службовій мові. Мінїстер по розслїдженю справи уважає поступованє військової власти відповідним до приписів, однак неприняте не було відповідним і коли-б евентуально на зазив не зголосили ся ті офіцири, то наступила би за те срога кара. Коли би сповненє військових наказів мало залежати від доброї волї поодиноких людий, то заведено би такі обставини, котрі істнованє і дїяльність цїлого війска зробили би неможливим. На запитанє пос. Промбера, відколи буде обовязувати закон о забезпеченю вдовиць і сиріт по вояках, відповів мінїстер, що закон потребує потвердженя законодатних тїл обох частий держави. Наша рада державна вже перед роком згодила ся на сей проєкт, але угорский сойм ще нї. Коли наспіють які поданя вдовиць або сиріт по вояках, до котрих сей закон відносить ся, то в дорозї ласки застосує ся незатверджений ще закон до них.

До депутациї спільних оплат Австро-Угорщини вибрано послів: Бера, Руса, Менґера, Клюна, Яворского, Залеского, Кароля Зедвіца, Янду і Кайцля. На десятий мандат були голоси розстрілені; при другім голосованю одержали Ебенгох 111, Штайнвендер 91, др. Люеґер 13 голосів; при тїснїйшім виборі одержав Ебенгох 117, а Штайнвендер 97 голосів, значить вибраний Ебенгох.

Підчас дальшої дебати над шкільним буджетом заявив мінїстер Ґавч, що шкільна управа готова засновати ґімназиї для женщин, але поки-що займає ся вступними приготовленями до заснованя висших дївочих шкіл з наукою, котра перевисшала би науки в школах народних і видїлових. В тих школах мають дївчата одержати не так заводову науку, як науку для будущого становища яко подруги і матери. До іспитів зрілости будуть дївчата допущені під такими самими услівями, що хлопцї.

Відень. В буджетовій комісиї передано правительственний проєкт про пенсиї для державних урядників послам Берови і Лупулови до спільного справозданя до вісьмох днїв.

Тропав. Вчера пополудни відмашерував один баталїон піхоти до польскої Остравы, Завудек і Михалковиць.

Ціни збіжа і других продуктів.

Дня 28-го лютого 1896.

	Львів.		*Чернівці.*	
Пшениця	від 7.30	до 7.80	від 7.60	до 7.70
Жито	„ 6.25	„ 6.50	„ 6.20	„ 6.25
Ячмінь бров.	„ 5.—	„ 6.—	„ 4.80	„ 4.90
Ячмінь простий	„ 4.50	„ 5.—	„ 5.50	„ 5.75
Овес	„ 5.30	„ 5.90	„ 5.10	„ 5.25
Ріпак	„ 8.20	„ 8.75	„ 9.25	„ 9.50
Горох	„ 6.—	„ 8.—	„ 5.—	„ 6.—
Вика	„ 0.—	„ 0.—	„ 0·—	„ 0.—
Льнянка	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—
Біб	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—
Бобик	„ 4.25	„ 4.75	„ 0.—	„ 0.—
Гречка	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—	„ 0.—
Конюшина черв.	„ 25.—	„ 32.—	„ 29.—	„ 33.—
Конюшина біла	„ 45.—	„ 65.—	„ 0.—	„ 0.—
Конюш. шведск.	„ 30.—	„ 40.—	„ 0.—	„ 0.—
Кукуруза нова	„ 5.—	„ 5.50	„ 4.55	„ 4.65

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 літрів 12.50—12.75

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Рогізні що місяця. Передплата, платна в Рогізні, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізні, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

1. рочник „Д. Р.“ містить до 200 поучаючих уступів а зверх 120 забавних приказок і много иньшого. Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., без 2. числа 80 кр., а без 2. і 3. лише 40 кр.

2. рочник „Д. Р.“ містить до 300 статейок, дуже много приказок і одну довгу повість, що майже через всї числа тягне ся: „Як то з Василя Двірничука зробив ся Василь Дворницкий і які він пригоди мав, що ся свого роду відцурав.“ Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., а без двох чисел 50 кр.

3. рочник „Д. Р.“ містить так само як і другий рочник дуже много пожиточного для господарства і забави, много образків і одну більшу повість: „Як визволювали Сорохан і Громко своїх синів з войска“. Ся повість була печатана вже 4 рази (3 рази по руски і раз по нїмецки“). Цїна цїлого рочника 1 зр. 30 кр., без двох чисел 60 кр.

4. рочник „Д. Р.“ містить як і попередні дуже много пожиточного і забавного для всїх і окрім того много дуже практичних рисунків. Цїна цїлого рочника 1 зр. 40 кр., а без двох чисел 70 кр.

5. рочник „Д. Р.“ містить окрім всїляких порад для всїх ще і 8 дуже забавних повісток як нпр.: „Адвокат в небі“ „Ретельний жидок.“ Цїна 1 зр. 20 кр.

6. рочник Д. Р. містить забавну повіст: „Петро Фостик і его син Фостович“.

Цїна 6 рочників разом з рек. пересилкою 6 зр.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселицї, Садаґури	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станїславова	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселицї	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия	.	.	.	.	.	3^{00}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг)	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.